

Viepesen lobol

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Előbujnak az aranyak

Debrecen, szeptember 16.

Az osztrák-magyar bank ércállományáról szóló legutóbbi jelentés nem valami színes olvasmány, ellenben igen hatásos. Valóságos szimbiózisra mutat rá a megszerkesztve. Zárómondatába helyezi a csattanót, amely, amilyen váratlan, olyan örvendetes: a szabad forgalomban, a postán, a bankok pénztárainál aranyforgalom jelentkezik, ami azt mutatja, hogy a közönség már kezdi kiadni a kezéből azt az aranytömeget, amit egy esztendő óta még őnmaga elől is rejtgetett. Ámbár hiszen nem igen kellett rejtgetni: bujt az arany a maga jószántából is, úgy, hogy neg nem lehetett találni még annak sem, aki kereste.

Ezt a pár szavas pénzügyi értekezést, mely csillogó apoteózis a megennyhült nemzetközi helyzetnek, első olvasásban tán nem is érti meg az olvasó teljes fontosságában. De annál jobban megérti a kereskedő, az iparos, a termelő és a pénzember. A nagyközönség a maga szempontjából nem is tulajdonít fontosságot az aranyforgalomnak, mert hiszen a rendes napiszükségletek fedezésére nem szükséges okvetlenül s mivel a papírpénz garantált értéke látszólag nem csökkent.

Pedig ez az aranymentesség a balkáni háború és az egész Európára kiterjedő gazdasági válság legsúlyosabb, illetve legesal-

hatatlanabb szimptomája volt. Ezek a kis sárga csikók a világ legérzékenyebb, legóvatosabb, legfélénkebb és legkonzervatívabb állatai. Csak a napfényt, csak a puha, száraz és biztos talajt kedvelik s az első felhőre, az első villámlásra, az első földtűremelés után fejesztve és hanyatt-homlok rohannak szerte a maguk biztos istállóiba: a legmélyére a háromszoros záru, tüzet és betörést álló acéltrezoroknak.

Voltaképen ezzel a tüntető elvonulással kezdődött a véres háború. Még híre sem volt mozgósításnak s a diplomácia sakk-tábláján csak az első, ellenséges pionírlúzásoknál tartottunk, amikor az arany hirtelen és egyszerre elfogyott. Akinek volt, nem adta ki többé, akinek nem volt, hiába próbált volna szerezni, mert mire jelentkezhetett volna érte, már a jegybank is abban a helyzetben volt, hogy csak korlátozottan tudott megfelelni a pénzjevek szövegében vállalt abbéli kötelezettségének, amely szerint a névértéket, bárki kívánságára, törvényes érben fizeti ki.

És az aranyhiány rombolt. Valósággal rombolt. Mérhetetlen károkat okozott a nemzetközi viszonylatokban s szinte féltelmetesen befolyásolta az egyes államkörök belső anyagi helyzetét is. Méregdrágává tette először magát a pénzt s aztán mindent, ami pénzért kapható. És mi nem kapható ma pénzért? Minden — csak pénz nem. Aki ezt a szomorú paradoxont nem

érti, vagy humornak véli: forduljon a bankokhoz és forduljon azokhoz, akiket ez a szomorú paradoxon tett tönkre.

Most pedig újra jelentkeznek a bujkáló, rejtőzködő aranydarabkák. Persze vigyázatosan, tapogatózva, egyenként bujnak elő, ahogy a természetik parancsolja. Mintha nem volnának még biztosak benne, megennyhült-e már idekint a világ. Mintha nem biznának még az állandó napsütésben, mintha finom érzékük visszatérő zord időktől rettegne még, amelyek összeforgatnak és feldulnak mindent, ami megállta a fekete-vörös esztendő mérget.

Am az aranyocskáknak nincs mitől félni már, jöhetnek kifelé bátran a páncélos mélységekből, mert nagyszerű időt találnak idekint. Pompás kelendőséget, sóvár keresletet és elsőrangú alkalmakat az elhelyeződésre. Néhány nyugodt hét még s a világ gazdasági organizmusába visszatér életet adni az elvesztett erő, megindul a pangó üzem s a romok, üszkők és árterületek fölött új energiák fognak a termelés, munkájához, ha csakugyan úgy akarja az arany.

Tisza István gróf díszpolgársága. — Máramaroszigetről táviratozzák: Máramaros megye közgyűlésén a törvényhatósági bizottság Tisza István gróf miniszterelnököt és kormányát kinevezetése alkalmából örömmel üdvözölte s irántuk legteljesebb bizalmát fejezte ki.

LEGUJABB BORSALINO KALAPOK FEKETÉNÉL

A véletlen

Irta: Paul Ginistry.

A hölgy a tükör előtt állt és megigazitotta haját, mely a nagy fekete kalap alól úgy ragyogott elő, mint olvasztott arany. Aztán hirtelen megfordult és barátiára nézett.

— Nem kedvesem, — mondta — te azért nem veszed el életedet. Miért is! Semmi értelme sem volna. Szerelmünkkel kapcsolatosan két együtt töltött boldog évre tekint-hetünk vissza, miért megrontani e két év gyönyörű emlékét? Ha feleséged leszek, már nem fogsz úgy szeretni. Tudom . . .

— Ha elhagysz, meghalok — ismételte a férfi — nem bírok nélküled élni.

— Oh, ez csak aféle szóbeszéd, amely a banális szerelmekhez illik.

— Érts meg jól: megölöm magamat, ha elhagysz.

— Isten veled Pierre, légy okos . . .

Elment és a férfi hangosan felzokogott. Hiszen oly örülten szerette e nőt. Hogy elment, elvitte magával Pierre szívét, energiáját, gondolaterejét. Ez a szörnyű szerelem, amelyet eleintén játékszernek tekintett csupán, a kétségbeesésbe viszi őt . . .

Az asztalon feküdt revolvere. Ha kinyújtja kezét, elérheti. Hadd lássa meg a csalfa nő, hogy ő nem hazudott. De előbb bucsulevelet ír neki . . .

Mikor elkészült vele, egész kéjjel adta

át magát az öngyilkosság gondolatának. Azonban még pár intézkedést kell tennie . . . A rendőrségnek pár magyarázó sort, mert nem akarta, hogy más is sejtse, egyedül az imádott nő tudja öngyilkosságának valódi okát. És hozzátartozói is volnának . . . Pár barátjának is tudtul kell még adni, hogy életének utolsó órájában is gondolt rájuk. Elrendezte papírjait, kezébe került diplomája, keresztlevele . . . Élt huszonöt évet . . .

Ki hitte volna, hogy ebben a korban, élet erőben, rendezett vagyoni viszonyok között, így ifjan kell önként elhagyni életét!

— Csak semmi fölösleges elérékenyülés! — biztatta önmagát.

Előtte volt eszményének arcképe s úgy látta, most kihívó, várakozó, sürgető pillanattal néz reá.

— Megyek a halálba — szölt hangosan. — Csak ne veszítsed el türelmedet te szép gonosz, tíz perc múlva vége mindennek.

Saját szavának hangja megiesztette. Hirtelen nagy gyengeség vett ráta erőt s ő erejének teljes megiesztésével inarkodott azt legyőzni. Vajjon nem ő maga ítélte halálra magát? Nem szabad akarathól fogja ezt megcselekedni?

Eszébe jutott életének sok kedves, boldog órája. Most mindent itthagyon, mindent . . .

Egy óra mult el már azóta, hogy megírta bucsulevelet. Felvette a revolvért és homlokához illesztette, hideg borzongás futott

végig egész testén . . . előtte látja saját véres holttestét a földön elnyújtva. És látta üvegesedő, haldokló szemét . . . S e rémes látvány alatt szívéhez iránvította a fegyvert. De keze féltelmesen remegett. Új erőre kell szert tenni. Kezébe vette a láttelen nő arcképét. Most már gunyosnak látta szemét és csufondárosnak ajkát. Szinte hallotta a szökat is:

— Milyen gyerekes vagy! Felegyenesedett. Tán halálom után sem fog másként gondolkodni felőlem. És akkor semmiért, éppen semmiért öltem meg magamat. Teljes reakció érzése fogta el. Csakugyan volna gyógyíthatatlan fájdalom? És az élet oly kevés értékű, melyet eldobni kell? Hirtelen örült életkedvet érzett.

— Az ördögbe is, örült, bolond volnék, ha megtenném. Ha nem szeret már — nem szeret. Van más nő is a világon! És talán én vagyok az első, kit hüftlenül hagytak el?

Kitárta karját és elkezdett kacagni, mint aki nagy veszedelemtől menekült.

Csak azt az örült levelet ne küldte volna el. De ahogy megírta, jött inasa jelenteni, nem volna-e parancsa számára.

Átadta neki a levelet és teljes napra való szabadságot. És most . . .

A levél talán már — önála! Autót bérelt az imádott nő lakásáig, talán nem ment egyenesen haza és a levél olvasatlanul hever. Okvetlenül vissza kell kapnia. A portánál tudakozódott. Igen, önagysága egy órá-

Debreczen város segélye az árvizkárosultaknak

A jog- és pénzügyi bizottság ülése

A város jog- és pénzügyi bizottsága ma délután 3 órakor tartott ülésén foglalkozott amaz ügyek egy részével, amelyek a legközelebbi városi közgyűlés elé kerülnek. — Az ülésnek tárgysorozatán szerepelt az *egyetemi kórház* építésének ügye is, ezt azonban levették a napirendről.

Az ülésen jelen voltak Vargha Elemér dr. tanácsnok elnöke alatt Magoss György dr. főügyész, Csapó László főpénztárnok, Jánosi Zoltán, Kernhoffer József, Márk Endre, Tüdő János dr., Vásáry István dr. jegyző.

(Az árvizkárosultakért.)

Vásáry István dr. jegyző ismertette a belügyminiszter leiratát, amely fölhívja a törvényhatóságot, hogy az *árvizkárosultak javára adakozzék*. A jog- és pénzügyi bizottság javasolja, hogy a közgyűlés 5000 koronát szavazzon meg.

(A biztosító társaságok adója.)

Thieszen Artur indítványt tett, hogy a közgyűlés olyan törvényt alkotását kérje, amely szerint a *biztosító intézetek vidéki ügynökségei a vidéken fizessék adójukat*. A bizottság javasolja, hogy a biztosító intézetekre is terjesszék ki a vonatkozó törvényt, amely kimondja, hogy a kereskedelmi üzletek fiókja *telephelyükön adójuk 80, az igazgatóság székhelyén adójuk 20 százalékát* fizessék.

Zombor város az iránt irt föl a pénzügyminiszterhez, hogy a trafikokban csak magyar ipartermékek árusítását engedje meg. Pártolásra ajánlják.

(Kisebb ügyek.)

Javasolja továbbá, hogy a kereskedelemügyi miniszter leirata folytán adja át a törvényhatóság a debreczen-tokaj-bodrogkereszturi utat állami kezelésbe. Javasolja, hogy a gépjármű műhely munkásai által *munkásházák* építésére kért területet a közgyűlés ne engedje át, de más helyen terület átengedése

val előbb jött haza és öt perccel előbb levelet hoztak számára.

Pierre szívét elfogta a szorongás. Vesz-tét érezte . . . Ha most meg nem teszi, örökre blamálna marad. Az autó pár pillanat alatt visszavitte lakására.

A fegyver még mindig iróasztalán hevert. Irtózáttal lökte el magától. Meghallni . . . nem . . . nem . . . ő nem akar meghalni!

Percek múltak el és ő hallotta az imá-dott nő gunyos kacagását. Kétségbeesett gondolatok kergették agyában egymást . . . Akkor hirtelen eszébe ötlött valami . . . ha csupán markirozná az öngyilkosságot . . .

Feltépte ruháját, ingét és összeszedte minden anatómiai tudományát.

Igy ni. Két ujjába vesz egy csipetnyi húst, ekkor semmi nemes szerve nem sebesülhet meg. Egy kicsike pörkölt seb lesz az egész és senkisének gyúlni nem fog. A golyó csak surolni fogja a bőrt . . . de ha mégis nagyon fájni ez is . . . átkozott levél. miért is irtam meg?

E pillanatban gyors, heves, erős csengetés hallatszott az előszoba ajtaján. Bizonyára ő az, akít a végsőkig felizgatott levele s most hozzá sietett . . . Hirtelen megváltozott gondolkodása. Az a kis seb, amelyet magán ejthet, kétségkívül nagyon érdekessé fogja tenni.

Ő megtartotta szavát, szívének hölgye megbánja kegyetlenségét és újra jó és szép lesz minden. Most már mosolyogva látott az öngyilkosság komédiájához . . .

Nagy gondjal helyezte el a revolvert, hogy csak éppen a bőrt horzsolhassa le . . .

Egy lövés dördült, a fegyver lecsuszott és a golyó éppen a szívét találta. Halott volt.

érdekében indítson tárgyalást a tanács. Javasolja, hogy a Burgundia-utca 9. számú telekből építkezés folytán az utcaterülethez eső 76 négyszögöl területet négyszögölenként 200 koronával, a Kossuth-utca 32. számú ingatlant pedig, amely a parallel utcákhoz kell, 80.000 koronáért vásárolja meg. Egyben javasolja, hogy a Wesselényi-tér 10. számú ház megvételére vonatkozóan a főigvész tárgyaljon a tulajdonosokkal.

(Tisztviselők dolgai.)

Elfogadásra ajánlja a *fizetési előlegről* készített szabályrendelet-tervezetet. Javasolja, utasítsa a közgyűlés a szeszület alkalmazottainak azt a kérését, hogy lakbért is kapjanak, miután a nyugdíj kedvezményében már úgy is részesültek. A nyugdíjasok kedvezményes fa kiadását kérték: a bizottság nem javasolja. Kimondta, hogy a betegség esetére szóló 20 heti ellátás kedvezményét ki kell terjeszteni a kórházi alkalmazottakra is és ezzel szemben nem iratják be őket a betegsegélyző pénztárba.

(Az államsegély.)

Pártolólág terjesztik be a közgyűléshez Székesfehérvár ama föliatát, hogy mielőtt a belügyminiszter az *államsegélyt* kiosztaná, kérdezze meg a polgármestereket és rendőrkapitányokat. Pártolásra ajánlja végül a kamarának azt az átiratát, hogy a közgyűlés írjon föl a *szerb kereskedelmi szerződés revíziója* érdekében.

Tétovázás a delegáció körül

Justh Gyula az új pártról.

Andrássy Gyula pártalakításáról egy hirlapiró kérdést intézett Justh Gyulához, aki a következőket mondotta:

— Andrássy Gyula gróf programjáról ez uttal nem kívánok nyilatkozni. Ami Andrássy Gyula gróf pártalakítását illeti, azt a magam részéről *helyeslem* és örömmel látom. ha Andrássy Gyula gróf azokat a *hatvanheteseket*, akik a mai rendszerrel nincsenek megelégedve, egy táborba gyűjti. *A negyvennyolcas párti képviselők állépéséről azonban* — és ez által eszemágában sincs Andrássy Gyula gróf pártalakítása ellen nyilatkozni — az a véleményem, hogy akik negyvennyolcas programon lettek megválasztva, azoknak csak úgy lehet egy hatvanhetes alapon álló pártra átlépni, ha ehhez *választóik hozzájárultak*. — Egyébként az a meggyőződésem, hogy azért a programmért, amelyet Andrássy Gyula gróf hirdet, főképp a jogrend és a parlamenti anarkia helyreállításáért, *eredményesen lehet küzdeni a mi sorainkban is*.

Bemenjünk, ne menjünk?

Az ellenzéknek valóságos fejtörő gondot okoz, hogy bemenjenek-e a delegációs ülésekre, vagy sem. Most még komolyan tanácskoznak erről, de mire arra kerül a sor majd csak találnak valami hajszálat, amittől megundorodnak s nem mennek be. Az is bizonyos azonban, ha nem mennek be, sem veszít semmit a köz, de ha bemennek sem nyer. De mindenesetre érdekes, hogy adják a komolyat és lótnak-futnak egymáshoz, hogy tanácskoznak.

Legutóbb Batthyány Tivadar gróf tárgyalta e kérdésben Károlyi Mihály gróffal, Károlyi Mihály gróf, Apponyi Albert gróffal és ezenkívül külön Déry Zoltánnak is van véleménye e kérdésben.

A függetlenségi klubban is az utóbbi napokban többen erősen érveltek amellett, hogy az ellenzék menjen be a delegációba. A függetlenségi és 48-as párt azonban csak akkor fog dönteni e kérdésben, ha majd a delegációválasztás aktuális lesz. Az kétségtelen, hogy csak akkor határozzák el a bemenetelt, ha egyrészt Kossuth Ferenc, Justh Gyula, Apponyi Albert gróf és Károlyi Mihály gróf, másrészt pedig Andrássy Gyula gróf és Zichy Aladár gróf is helyesli a taktika megváltoztatását.

A vízvezetéki házi csatlakozások

Egy debreczeni cég a háztulajdonosokhoz

A következő levél közlésére kértünk fel:

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Pár héttel ezelőtt egy helyi lapban vezércikk jelent meg, melynek írója — rámutatván a polgárság amugy is nagyfokú anvagi megterheltségére — kéri a városi tanácsot, *adna halasztást* az egyes háztulajdonosoknak arra, hogy házi vízvezetéki berendezéseiket nem folyó év október 1-ig, hanem a *jobb pénzügyi viszonyok beálltával készíttethessék el*. — A Háztulajdonosok Egyesülete pedig folyó hó 14-én, vasárnap közgyűlést tartott, amelyen elhatározta, hogy a városi tanácsnál a vízvezetéki házi berendezések kötelező elkészítésének *két évre való felfüggesztését* kérelmezni fogja.

Mivel magunk is vízvezetéki vállalkozók vagyunk, annak a vádnak tesszük megyan ki magunkat, hogy hazabeszélünk, mégis ennek dacára kötelességünknek tartjuk elmondani az okokat, melyek az *azonnali kötelező bekapcsolást* szükségessé teszik, mert a halogatásból, a nemtörődömségből a legnagyobb károk és veszedelmek keletkezhetnek és különösen a mostani járványos időkben egyetlen járvány elleni védekezésünk illuzoriussá válhatik.

Tudvalevő dolog, hogy mikor a város a vízvezeték építését vállalatba adta, egyúttal ugyanannak a vállalkozónak a házi csatlakozások készítését is kiadta. Házicsatlakozásnak azt a csőszakaszt nevezzük, mely az öntöttvas főcsőtől a kapuig, illetve a ház faláig vezet és vége csappal, az u. n. *utcai főcsappal* van elzárva. Amikor aztán a házi berendezés elkészült, ennek az ólomból készült csőnek a végét a házicső ólomcsővével összeforrasztják és a vízszolgáltatás az illető házban megkezdődik.

Nézzük azonban: mi történik akkor, ha ezen vezeték a házi vezetékkel összekötve nem lesz, illetve, ha egy utcában csak kevés már elkészült és összekapcsolt házi berendezés?

A víz a főcsőbe való beeresztésekor az összes csővezetékbe, tehát ezen ólomcső ágazatokba is beömlött, de mivel ennek folytatása nincs és a csappal elzárt vége még a házi vezetékkel összekötve nincsen, innen többé ki eresztetni nem lehet, úgy, hogy még ha az utcai tűzcsapokat ki is nyitjuk a vezeték mosása céljából, ezen ágazatokból a vizet többé ki-kapnunk nem sikerül, a víz itt állva marad, *megromlik* és a vele összeköttetésben levő *fővezetékben levő vizet is megromlítja*. Ezért van az, hogy olyan utcán, ahol már sok ház van bekapcsolva, a víz teljesen tiszta és jóízű, míg azokon az utcákon, ahol kevés a bekapcsolás, szinte büzös és ihatatlan.

Tessék már most elképzelni, hogy miféle bajok származhatnak abból, ha éppen most, koleraveszély idején vízvezetékünk megfertőztetik és úgy járunk, mint *Szombathely*, ahol fertőzés miatt új kutakat kellett építeniök, a vezeték egyes részeit ki kellett cserélniök és a vezeték többi részét egy évig állandóan mésvízzel kellett öblíteniök.

Ha az itt elmondottakat figyelembe méltóztatnak venni, akkor nem fogják a kötelező berendezés felfüggesztését kérni, hanem ellenkezőleg, a közös érdekből is mindenki sietni fog házában a berendezést elkészíttetni, hogy mentől előbb jó és élvezhető víz álljon rendelkezésünkre és a fentemlített kalamitások elkerültessenek.

A Háztulajdonosok Egyesülete és a közönség nagyrésze a rossz pénzügyi viszonyokkal akarja indokolni a kötelező bevezetés felfüggesztését.

Nézetiünk szerint ezen a baion is lehetne segíteni. Alulírott cég vállalná a házi berendezéseknek oly módon való elkészítését, hogy az illető háztulajdonos *havonként, vagy negyedévenkénti részletekben fizethetné a berendezés költségeit* és pedig vagy direkte a cégnél, vagy pedig egyenesen a céggel összeköttetésben levő banknál, amely bank ilymó-

don az egész ügyetletet financirozná. Megjegyzendő volna, hogy az ily módon való törlesztésnek egy éven belül meg kellene történnie. Ezekre akartuk igen tisztelt Szerkesztő Ur szives figyelmét felhívni és felkérni, hogy jelen sorainkat már csak közérdekből is b. lapjában közölni sziveskedjenek és vagyunk kiváló tisztelettel

Vass és Huszár,
vizvezetési berendezési vállalkozók, Eötvös-utca 53.sz.

Királysértés a templomban

Az oláh esperes és a király arcképe

A máramarosmegyei lengyelzsellási görög katolikus egyház hosszas idők gyűjtése és kimerítő áldozatkészség után végre abba a kellemes helyzetbe jutott, hogy templomát egy új haranggal gazdagíthatta. Eddig ugyanis csak egy apró harangláb volt a templom tövében, melynek csengettyűje alig hallatszott pár száz méternyire, úgy, hogy a hívők igen gyakran nem is hallották gyenge szavát és évek során egyre erősbödött a vágy a lelkekben, vajha harangra tehetne szert az egyház. Pukán Gyula lengyelzsellási görög katolikus lelkészé az érdem, hogy ezt a vágyat valóra is válthatta s a szerény eklézsia tornyába megszerezte az évek óta hiába várt harangot. Ami végre sikerült is.

Természetes, hogy a harang felszentelése kiemelkedő ünnepe lett a máramarosmegyei apró községnek s arra nemcsak a közeli községek papjait és egyházi előjáróságát, de magát a tarujfalusi esperest, Musztyanovics Jánost is meghívták a lengyelzsellásiak. Aki el is fogadta a meghívást, ünnepi reverendát öltött ez alkalomra s mellét verő szakállal mellette az espereseket megillető nagy arany keresztet is a nyakába akasztotta dísznek. Persze, a gyönyörű aranycirádákkal kivarrott palást is emelte tekintélyét s az ünnep színvonalát.

A híveken mély megilletődés volt észlelhető. Ugyilátszik, ritkán járt közöttük az esperes, aki most mise közben is elkalandozott szemével a templom berendezésén. Egyszerre csak egy biciskával vajt, primitív keretű, színnyomatu képen állt meg a tekintete. A magyar király képe volt az, melyet az egyház hűsége jeléül a templomban, a szószékekkel átellenben akasztott a falakra. Am Musztyanovics esperes ugylátszik, csak a muszka cár képmását tartja alkalmasnak a szent keretben, mert éktelen harag lett urrá raita a magyar király képének láttára s meg sem várva a szentmise befejezését, durván vonta felelősségre Pukán Gyula lelkészt, a lengyelzsellásiak érdemes lelképásztorát:

— Ezt minek tették ide?! Ez nem Krisztus képe. Ez királykép, ennek itt helye nincs.

Majd mikor látta, hogy senki sem ad feleletet szavaira, a lelkében dúló lázadás kitört medréből, odament, ahol a király képe lógott a falon, annak szegekkel beerősített rájáratát letépte s a benne levő képpel együtt a földre dobta azt. Persze, a ráma és a kép darabokra szakadtak. Olyan hatást gyakorolt a hívekre ez a jelenet, hogy hanyatthomlok rohantak ki a templomból s örökké emlékezetes lett Lengyelzselláson a június 12-iki harangszentelés. Hogy ez a jelenet mégis titokban maradhatott az elmúlt napokig, annak az a hatás a magyarázata, mellyel a görög katolikus egyház papjai uralkodnak a vagyoniilag és szellemileg szegény híveken.

De a lelkész, akinek egyházában ez a gyalázatos jelenet történt, sem mert panaszt emelni feljebbvalója ellen, akinek kezében a hatalom pallosa van, melyet ha feje felett megvillogat, csak lehajlik arra a szegény

lelképásztor nyaka. A csendőrség tehát hónapok után véletlenül értesült az esetről, melyben nyomozást indított s több értelmes szemtanút hallgatott ki a dolog lefolyásáról. Ezek közül Holednyák Vaszy elmondotta, hogy ott állott a templomban az esperes közvetlen közelében, aki oly erővel rántotta le helyéről a képet, hogy a vakolat is leomlott keze sulya alatt, majd mikor a király képét keretestől együtt eldobta, az az ő — Holednyák fejét érintette.

Dahomálya Vaszy egyházzongnok szintén jelen volt a botránnyos esetről. hallotta és látta azt, majd mikor az esperes a király képét leszakította a falról és eldobta azt, nevezett vette fel a képet rájától és az oltár melletti gyertyatartó-ládába tette.

Végül a csendőrség magát az esperest is kihallgatta, aki azonban minden mozzanatát tagadja a nagyszabásu botránnyok. A csendőrség azonban bizonyítékai alapján királysértés miatt feljelentést tett a tarujfalusi esperes ellen, akivel szemben a debreceni ügyészség elrendelte a nyomozást.

Az orvosok ellensége

Bódogh Zsigmondné végrendelete

Mint annak idején megírtuk, nemrég halt meg Debrecenben Bódogh Zsigmondné, a tragikus véget ért Várady Zsigmond édesanyja. Az éltes asszonynak tekintélyes vagyon volt s férjével közös végrendeletet készített, amely szerint a vagyon hasznélvezete a tulélo házastársé lesz, mindkettőjük halála után pedig a vagyon a következőképen fog megoszlan:

Nyolctizenhatodrészt, vagyis a vagyon felét kapja ifj. Bódogh Zsigmond írásbíró, hat tizenhatod részt kap Farkas Etelka, Kepes János honvédőrnagyné, egy tizenhatodrészt Farkass István és végül egy tizenhatod részt Farkass Mária Osváth Lajosné gyermekei.

A tekintélyes hagyatéknak azonban aligha látják hasznát az örökösök. mert — mint ifj. Bódogh Zsigmond a rokonokat értesítette — az örökhagyó egész vagyonának befektetésével az utóbbi időben parcellázás céljaira 115.000 koronáért Tiszauilakon birtokot vett s a vételárhoz szükséges összeg egy részét 12 százalékos kamatu kölcsönből fedezte. A tervezett parcellázásból a gazdasági krízis és az árvizek folytán semmi sem lett, a föld alig jövedelmez, úgy, hogy a hagyatékhhoz tartozó 46.000 korona értékpapirt is el kellett zálogosítani.

Érdekes világot vet az elhunyt öregasszony gondolkodásmódjára, hogy az egyik unokahugának azért hagyott jóval kevesebbet, mint a másikkak, mert mint maga említette, az előbbi igen sokat vette igénybe az orvosokat és a patikát, ami pedig szerinte teljesen hiábavaló költségeskedés.

Az Odol, mint ismeretes, azon szájvíz, mely a fogromlás okai ellen biztosan küzd. Aki az Odolt következetesen alkalmazza, az a mai ismeretek szerint a legjobb fog- és szájápolást végzi.

Színház

* **A színházi bérletek.** A színházi iroda jelentése.) A mai napon a következő bérleők váltották ki jegyeiket: Erber Ernő, Rózsa Géza, Szentiványi Dezső dr., Balázs Bertalan dr., Fodor Józsefné, Kemény Mór dr., Rickl Antal, Imre János, Klimkó Ágoston, Berényi István dr., özv. Bányay Istvánné, Hajnal Samu, Hevessy Gyuláné, Mandel Zsigmond, Popovics Gyuláné, özv. Szabó Kálmánné, Lakatos Gábor, Schlesinger Dávid, Szücs Gusztáv.

* **Az első drámai bemutató.** (A színházi iroda jelentése.) Az igazgatóság csütörtök estére tűzte ki az első drámai bemutatót, amely Garvay Andornak „A becs telen” című színmű ismert, kiváló szerzőjének „Benn az erdőn” című új, a budai színházban a nyár folyamán nagy sikert aratott műve. A rendkívül hatásos és magas irodalmi nivón álló darab iránt már a külföldi színpadok is érdeklődtek. A debreceni premieren a darab négy szerepét Halassy Mariska, Uty Gizella, Fehér Gyula és Lajtay Károly játsszák.

* **Zilahy a Royalban.** „A Nap” írja: Az életben nincsenek tragédiák, csak a szerepek változnak. A jó színész, az istenadta művészlelek pedig, mint a Zilahy Gyula, minden szerepben egyforma: nagyszerű. Bebizonyította ezt tegnap este a Royal-orfeumban, ahol Nagy Endre „A gályarab neje” és Möricz Zsigmond „Kati és Gyurka” című egyfelvonásosában közvetlenül és frissen, annyi évek múltán ismét a pesti publikumnak köszönhette meg a tapsokat. A régi Zsül volt tegnap este is, a friss humor, izig-vérig színész. Különösen Möricz Zsigmond kis egyfelvonásosában aratott nagy és komoly sikert. Nyílt színen többször megtapsolták. A debreceni nagy harcból nem maradt meg semmi, csak két nőta-sor, melyet a Gályarab neje-ben Árnay Károly énekel Zilahy fülébe:

Debrecenbe kéne menni,
Színibizottságot enni.

Zilahy válasza ennyi: Csak megrontánád véle a gyomrodát. És játszott tovább lelkesen, mint valamikor a Nemzeti Színház színpadán. A közönség meleg szeretettel ünnepelte. Mintha csak azt kérdeznék: miért nem viszi két kézzel vissza ezt a művészembert a Nemzeti a maga hajlékába?

* **Gyerünk csak újból műsoron.** (A színházi iroda jelentése.) Az igazgatóság, hogy a műsort változatosabbá tegye, csütörtökön és pénteken drámai előadásokat tart, azonban a „Gyerünk csak” iránt megnyilvánuló páratlanul nagy érdeklődésre való tekintettel, a revüt szombat estétől kezdve újra műsoron tartja. A második „Gyerünk csak” ciklusra, amely tehát szombat estével kezdődik, a jegyeket már csütörtöktől kezdve árusítja a színházi jegypénztár. Vasárnap este szintén a „Gyerünk csak”-ot, délután pedig mérsékelt helyárrakkal a Csókaszanatóriumot, a szezon első operett ujdonságát játsszák.

* **A szépség színháza.** Luigi Sapelli olasz újságíró, aki mint színházi rendező is jóhangzásu nevet szerzett magának, Rómában újfajta színházat alapít: a szépség színházat. Főképpen mesedarabot fog játszani színházában, olyanfélét, mint „A szentiványi álom” és „A kék madár” és a sulyt arra veti, hogy mind a nők, mind a férfiak, akik színházában játszanak, szépek legyenek. Két híres olasz szobrászt szerződtetett, akik vele együtt vizsgálják és állapítják meg, vajjon a tagok testi szépsége megüti-e a mértéket. Ezért nem is nagyon kereskedik a színészek közt; a színház tragikáját és naiváját például a cirkuszról szerződtette, ahol most mindkettő trapézművész.

Iskolakötények, Csipkeáruházában, Sas-u. 4. Telefon 12-50

harisnyák óriási választékban, rendkívül olcsón LANTOS

A nemzetközi kereskedelmi oktatásügyi kongresszus

Szeptember hó első napjaiban folyt le Budapesten a nemzetközi kereskedelmi oktatásügyi kongresszus. Öt napon keresztül tartották a tanácskozásokat; a kereskedelmi oktatásügyi körébe vágó fontos, érdekes témák kerültek megvitatás alá. Hirneves hazai és külföldi szakemberek tartották az előadásokat, felolvasásokat, melyeket rendszeren élénk vita követett.

A kongresszus iránt nagy érdeklődés mutatkozott. Ezernél több ember vett részt benne; Európa minden nemzete képviselve volt s más világrészből is voltak jelen. Debrecenből Kernhoffer József kir. tanácsos, Bárdos Géza kereskedő-társulati főtitkár, Havass Kálmán takarékpénztári főkönyvelő, Sztankay F. Béla fémipariszkolai igazgató és két kereskedelmi iskolai tanár vettek részt.

A kongresszus minden tekintetben a siker jegyében folyt le. Pedig elgondolható, hogy mily óriási munka volt szükséges ahhoz, hogy a mai nehéz időkben ily nagyarányú kongresszus sikerüljön. S hogy mégis így történt, az egyszerűen kizárólag egy ember: Schack Béla dr. főigazgató érdeme. Az ő vállain nyugodott a rendezés, szervezés egész terhe s ő csodálatraméltóan birkózott meg ezzel az emberfeletti feladattal. Tudta és látta is ezt mindenki s a kongresszus utolsó napján igazán meleg ünneplésben volt része s a mely ünneplés nem a szokásos hivatalos köszönetnyilvánítás, hanem a szeretetnek, becsülésnek lelkes megnyilatkozása volt. Az ő kedves, lebilincselő módora mindenki előtt fedhetetlen marad. Delombre volt francia kereskedelmi miniszter nyíltan kimondta üdvözlő beszédében, hogy sokan csak a Schack Béla kedvéért, az ő iránta érzett szimpátiából jöttek el Magyarországra, amelyről eddig a legtöbbben ferdén, balul gondolkodtak. Schack azonban eloszlatta e véleményvt s szívükben oly szobrot állított fel, mely örök emléke marad a kongresszusnak.

Nem tulzok, midőn azt mondom, hogy nemcsak a kereskedelmi oktatásügyi emberei, de az egész magyar nemzet hálával, köszönettel tartozik Schack Bélának. Lépten-nyomon halljuk a panaszt, hogy nem ismerik Magyarországot külföldön s ha beszélnek is róla, mennyi rosszakarattal, tudatlansággal. — Azok az idegenek, akik most itt voltak, akiknek Schack mutatta meg fővárosunkat, akikkel ő ismertette meg hazánkat és annak kulturáját, haladását, akik az ő szemlévében ismerték meg a magyart, azok mint Magyarországot lelkes tisztelői, mint a magyar nemzet barátai, hagyják el hazánkat. Bizonyos, hogy sok külföldi iskolában, magánkörben, újságban fog elhangzani méltányló, elismerő szó Magyarországról és sok-sok helyen fognak elütni a ferde, téves nézetek mirőlünk. S ha majd egyszer Magyarországot az egész világon úgy fogják ismerni és méltánolni, amint az megérdemli, abban nagy része lesz dr. Schack Bélának is!

A legközelebbi kongresszust Barcelonában tartják, az egyesület székhelye azonban három évig Budapesten lesz, vezetője természetesen Schack Béla.

Lajosi Géza.

**MANDEL
LIPÓTNÁL**

!! Egységárak !!

12-16-20-24

korona

HIREK

— **Skerlec báró Budapesten.** Fővárosi tudósítónk táviratozza, hogy Skerlec Iván báró horvát királyi biztos tegnap este Budapestre érkezett. A pályaudvaron anyja, özvegy Skerlecné báróné várta és a nővére. A királyi biztos teljes felgyógyulásáig a Vörös-kereszt Erzsébet-kórházába vonul teljes gyógyulás céljából. A pályaudvarról egyenesen a Vörös-kereszt győri-uti kórházába hajtatott. Skerlec báró előreláthatólag hosszabb időt tölt Budapesten, mindenesetre bejárja Tisza István gróf miniszterelnököt, akivel a horvát ügyekben tanácskozni fog. A Vörös-kereszt-kórházban adott információk szerint a királyi biztos előreláthatólag néhány hétig a Vörös-kereszt-kórházban marad.

Ma délután ez alkalommal harmadikban operálták meg Skerlec Iván bárót. Az operációt, amely egy óráig tartott s amelyre azért volt szükség, hogy a felsőkar s a biceps béna ne maradjon, narkózis nélkül hajtották végre. A vágást 20 öltéssel varrták össze.

— **Uj főispán.** A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király Csaplovics Simon árvamegyei főispánt állásától fölmentette és helyére Szinyei-Merse István nyugalmazott főispánt nevezte ki Árvamegye főispánjának.

— **Az ideiglenes házadómentesség meghosszabbítása.** Tudvalevő, hogy Debrecen város tanácsa fölirt a pénzügyminiszterhez, hogy Debrecenre vonatkozóan az ideiglenes házadómentesség idejét teriessze ki a törvényben megjelölt időre. Miután a fölterjesztés kellően nem volt fölszerelve, azt pótlás végett visszaküldték. A tanács azóta beszerelte a szükséges adatokat és ma ezekkel kiegészítve fölküldte újból a fölterjesztést a pénzügyminiszterhez.

— **A honvédeknek és Mezei Béla kaucaiója.** A nagyváradi honvédegyalozozred parancsnoksága ma átírt Debrecen város tanácsához és közölte, hogy az a 40,000 korona, amelyet Mezei Béla szinzigazgató a város pénztárában helyezett el biztosítékképpen, a színházi katonazenekarral szemben is biztosítékkul szolgál. A tanács meglepetéssel és tiltakozással hallotta az átíratot és jogi véleményadást végett kiadta a főügyésznek.

— **A Bölcsészethallgatók (Tanárielőtek) Segítő Egyesülete** ma tartotta alakuló gyűlését. Elnök lett: Jancsik Mihály 4 bh., al-elnök: Béres Benő 3 bh., jegyző: Fejes Andor 1 bh., pénztáros: Fazekas Gyula 1 bh., ellenőr: Ormós József 3 bh., Választmányi tagok lettek: Tokay Lajos 3 bh., Fehér Gábor 3 bh., Ováry Zoltán 3 bh., Balázs Vilmos 3 bh., Páti Ferenc 2 bh., Molnár András 1 bh., Szabó Jenő 1 bh., Jégh Gyula 1 bh.

— **Házasság.** Kertész László, a „Szabolcsvármegye“ felelős szerkesztője és Vajda Erzsike, Vajda Dezső vármegyei tisztviselő leánya, tegnap Nyíregyházán házasságot kötöttek.

— **Vádak Ehrlich tanár ellen.** Frankfurtból táviratozzák, hogy a „Freigeist“ című lap nemrég súlyos vádakkal lépett föl Ehrlich Pál tanár titkos tanácsos, a Salvarsan föl-találójá ellen. Az állította róla, hogy a városi kórházban kénszerítette a prostituált nőket, hogy Salvarsannal kezeltesék magukat. Ezt a támadást más lapok is átvették, köztük a berlini „Vorwärts“ a „Freisinnige Zeitung“, a „Die Wahrheit“ és a többi. Most az ügyészség mindeme lapok ellen pört indított Ehrlich tanár megrágalmazása miatt.

— **A tulterhelt város.** A siketnéma intézet igazgatósága azt kérte a várostól, hogy 2000 korona évi segélyt emelje föl 12,000 koronára s a világitást ingyen adja. A tanács ma foglalkozva e kéréssel azzal adta ki a jog- és pénzügyi bizottságnak, hogy a város annyira meg van terhelve ilven adományok, segélyezések összegeivel, hogy újabb segélyeket nem adhat.

— **A Batthyány-utca burkolása.** Ma délután tíz órakor bontották föl a Batthyány-utca burkolására vonatkozóan beadott ajánlatokat, amelyek a multkor megtartott árlejtés eredményénél kedvezőbb árakat eredményeztek. Az ajánlatok fölbontásánál jelen voltak Magoss György dr. főügysz, Tikos Imre mérnök, Bruckner Ödön építőmester, Huszár Károly számtiszt, Horváth János és Publíg Ernő. Összesen öt ajánlat érkezett be. Az egyik pályázó Biró Dezső temesvári mérnök azt kérte, hogy semmisítsék meg a versenytárgyalás eredményét s új árlejtést irjanak ki, mert a város magyar anyagot kért, magyar bitumen bányája csak a Magyar Aszfalt Részvénytársaságnak van. Ajánlatot tettek a következő árakban az alábbiak: Magyar Horvát Aszfalt Részvénytársaság 20,521 korona 35 fillér, The Newchatel Asphalt Company Limitád 20,040 korona 30 fillér, Erdélyi Egyleti Bank Részvénytársaság fön-tartja július 11-iki ajánlatát, Schlesinger Dávid 17,415 korona 65 fillér, Magyar Aszfalt Részvénytársaság 17,005 korona 85 fillér. Az ajánlatokat kiadták a mérnöki hivatalnak átszámítás végett.

— **Ma utoljára látható az „Uránus“ (Korona-passage) színház kiváló műsora,** mely a következő: 1. A szentistvánnapi körmenet. 2. A nagy díj lefutása, győnvörű lövés-seny-felvétele. 3. A magyar aeró-szövetség által rendezett repülő-verseny, csodás látványosságok. 4. Möríc erkélyén, komikus jelenetek. 5. A három anyós, rendkívül kacagató vígjáték. 6. A bregalmice-csata, aktuális jelenet a legutóbb lefolyt bolgár-szerb háborúból, eredeti teleobjectívvel történt helyszíni felvétel. 7. A néma hős, egy japán kém tragédiája 4 felvonásból. Csodás, izgatató és rendkívül érdekesítő sláger. Előadás kezdete este 7 órakor, folytonos bemenet, utolsó bemenet 10 órakor. Bérlet, tisztviselő- és trafik-jegyek érvényesek. Holnap — csütörtökön — nagy amerikai est, csupa sláger képekből összeállítva.

— **Távíró-csapat Sopronban.** Sopronból táviratozzák: Az ötödik hadtest parancsnoksága arról értesítette a városi hatóságot, hogy a hadügyminiszter egy távíró-zászlóaljot drónélküli távíróállomással Sopronba helyezett, amely október elsején bevonul a városba. A hatóság örömmel fogadta a hadtestparancsnokság átíratát s elhatározta, hogy az állomást a Szélmalem-kaszárnyában fogják elhelyezni és az épületen szükséges átalakításokat mielőbb végrehajtják.

— **A villanszerelő bünlasztroma.** Tegnap számunkban megírtuk, hogy a rendőrség letartóztatta Katz Zoltán villanszerelőt, aki Ernst Péter Arany János-utcai lakásába álkules segítségével betört s onnan több értékes ezüst tárgyat ellopott. Szilvász Béla detektív most kinyomozta, hogy a fenti eseten kívül Nagy Lajos dr. lakásában is járt a betörő, ahonnan szintén nagyobb értékű ezüstnemi és régi pénzeket vitt el. Ezenkívül Grósz Jenő magánzó lakásába is betört Katz Zoltán s innen egy pár ezüst gyertyatartót, cukortartót vitt magával, mely tárgyakat elzalogosította. A nyomozás ezzel nincs befejezve, mert valószínű, hogy még számos esetet fog Katz Zoltán rovására kideríteni a rendőrség.

— **Halál a lövőtéren.** A királyhídi lövőtéren éles töltéssel lövőgyakorlatokat végeznek és ebből a célból a környéket egy darabon elzárták. Ma Lohr Vince nyugalmazott vasúti hivatalnok nyolc éves unokáival sétálni ment és — nem tudni hogyan — az elzárt területre jutott. Lohr egyszerre csak vértől borítva, holtan rogyott össze. Egy gépfegyver golyója szívében találta és azonnal megölte. Szigorú vizsgálatot indítottak abban az irányban, hogy hogyan jutott Lohr Vince az elzárt területre.

— **A néma hős-ről** beszélnek azok — kik azt az Uránus remek műsorában látták. A szezon egyik legszenzációsabb felvétele 4 részben. Okvetlen nézze meg.

— **Menyasszonyi, névnapi** és mindenféle alkalmi ajándéktárgyak, jó és olcsó kivitelben **Mentze Henrik** áruházában kapható Piac-utca 38. sz.

— **Orvos és jegyző jubileuma.** Negyven esztendő mindenképen nagy idő és ezt a hosszú időt a közigazgatás szolgálatában eltölteni, nyomoruságos fizetés mellett becsületes, értékes és eredményes munkát végezni, minden dicsőre és elismerésre érdemes dolog. Berettyóújfalunak két ilyen derék és nagy becsülésre méltó férfia van: dr. Riechenberger Fülöp községi orvos és Kerkes Gyula községi főjegyző, akik negyven esztendő óta töltik be hivatásukat általános megelégedésre s csak természetesen, hogy a két érdemes tisztviselő negyven éves szolgálatát a község és a járás is megünnepeli. E hó 21-én, vasárnap délelőtt a község háza nagytermében a képviselőtestület dísz közgyűlést tart, melyen méltányolni fogják az ünnepelték érdemeit és átadják a község emléktárgyait. Délután a kaszinóban közeled lesz. Az ünnepélyre a járás jegyzői és orvosai, az újfalu intelligencia, a járás és vármegye vezetői is hivatalosak.

— **A Bölcsészethallgatók (Tanárjelöltek) Segítő Egyesülete** megalakult. Amidőn ezt a nagybecsült közönség szíves értésére batorkodunk hozni, felhívjuk szíves figyelmüket erre az egyesületre, amelynek tagjai, mint tanárjelöltek, első sorban vannak hivatva arra, hogy mint nevelők, s instruktorok, corpetitorok működjenek. Miért is azon kéréssel fordulunk a mélyen tisztelt tanítatók szülőkhöz és az intézetek igazgatóihoz, hogy a legnagyobb bizalommal forduljanak Egyesületünk Elnökségéhez, amely mindig készséggel áll szolgálatára az érdeklődőknek. Levélben megkereséseket a következő címre kérjük küldeni: „Bölcsészethallgatók Segítő Egyesületének Elnöksége, Ref. Főiskola.

— **Csak Török-pezsőt igyunk,** minden jobb üzletben kaphatja.

— **Helyreigazítás.** A debreceni kereskedelmi- és iparkamara elnökválasztásáról közölt cikkünkben tévedésből azt irtuk, hogy a máramarosiak nevében Megyeri József szökölt föl, holott az igazság az, hogy Dénés Ignác kamarai kiültag, kiküldött mondta a nagytetszettel fogadott beszédet, amely szerint óhajtanónak tartja, hogy az új elnök elsősorban a szakoktatás fejlesztését tartsa szem előtt. Szó szerint a kereskedelmi és ipari pályán működők nagyrésze alig végzett egy pár középosztályt. Máramarosban pedig egyenesen ijesztő a kulturátlanság. — Hétszáz iparos közül alig kétszáz tud ünni-olvasni. De nemesak az iparosok, hanem a kereskedők zöme is analábéta. Ezért, mikor előzetes bizalmukkal támogatják az új elnököt, kéri, hogy a kereskedelmi szaktanítás fejlesztését minden erejéből mozdítsa elő s annak minél szélesebb rétegekben való működését tartsa legfőbb feladatának.

— **Segély az izraelita menháznak.** A városi tanács ma foglalkozott az izraelita szentegylet ama kérésével, hogy a menház fenntartására évi 6000 korona segélyt adjon a város és a főszámvevő véleménye alapján azt javasolja a közgyűlésnek, hogy e célra az alamizsnaváltság-alapból 3000 korona évi segélyt szavazzon meg a közgyűlés.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A belügyminiszter a „Hajdunánási Hunyadi Olvasókör” alapszabályait ellátta a bemutatási záradékkal.

— **Leszakadt a villamvezeték.** Ma este nyolc óra után, a Deák Ferenc-utca 4. szám alatti ház előtt, a villamos áram vezető dróta elszakadt. A közeli rendőrszem vette észre a vonaltörést, nyomban a helyszínére sietett s éberségével elejét vette minden esetleges balesetnek. Mindaddig örködött a leszakadt drót körül, amíg a világítási-vállalat emberei meg nem érkeztek és helyreállították az üzemet.

— **Megharapta a kutya.** Reiner István kereskedősegédet a Nyugoti-utcán Vajda Jánosné kutyája úgy harapta meg, hogy a mentőknek kellett bekötözni a kutyaharapás helyét. A rendőrségen jelentette az esetet, honnan az ebet a gyepmesterrel elfogatták és őrizetbe vetették, az állatorvosi vizsgálatot pedig arra nézve, vajjon nem veszett-e az állat, megindították.

— **Nyolcvan perc késés a nyiregyházi vonaton.** A debreceni állomáson ma este a nyiregyházi személyvonat nyolcvan perces késését jelezték. Ugyanis a mozdony jobb hajtó-rudja Nyirbogdány állomás előtt eltört s egy óránál nagyobb időt vett igénybe, amíg Nyiregyházáról a segítő gép ideért és a vonat utját Debrecen felé folytathatta, ahová este féltizenkettőkor érkezett meg.

— **Solingeni és angol acél zsebkések,** ollók, borotvák és nyíró készülékek olcsó szabott árákon **Mentze Henrik-nél** Piac-utca 38. szám.

— **Báróné és asztalossegéd házassága.** Szegedről jelentik: Érdekes házasságkötés folyt le a napokban a szegedi anyakönyvi hivatalban. Repkó Jenő 24 éves asztalossegéd esküdtött örök hűséget Choppon Izabella Emma Erzsébet bárónőnek. A Choppon bárói család Franciaországból vándorolt be. Az öreg Choppon báró eleinte Kolozsvárott vívőleckék adásával tartotta fenn nagyszámu családját, majd Szegedre költözött. Leánya, Izabella baronessz Nagyváradon nevelősködött, s ott ismerkedett meg Repkó Jenő asztalossegéddel, akivel eleinte közös háztartásban élt, majd most az öreg báró beleegyezésével nőül ment hozzá.

— **Rendőri hírek.** Egy pénztárcát találtak kisebb összegű pénzzel. Tulajdonosa a rendőrségen átveheti. — Kiss János hét éves siketnéma iskolai növendék az intézetből megszökött. Országos körözését elrendelték.

Bérmálási emléktárgyak,
legjobb órák, legszebb ékszerek

Kurián Gyula
órásnál Debreczen, Piac-utca 42.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	829
Osztrák hitel	829
4 százalékos koronajáradék	81-20
Államvált	705
Jelzálogbank	26 60
Rimamurányi	705 60
Halgótarjáni	774
Közuti vasút	637

Irányszat:

Magánleszámitolási kamatláb:
Éécs 5 7/8 %/o, Berlin 5 1/2 %/o London 3 1/2 %/o.

Budapesti gabonátőzsde.

Szars E. (Strasser és Kösig) dobr. bizományos távirati jelentése

Busa májusra	11-50
„ szeptemberre	12-08
„ 1913. okt.	8-95
Rozs októberre	—
„ szeptemberre	8-84
Zab októberre	8-23
„ szeptemberre	8-19
Tengeri 1913. év szeptemberre	7-68
aug	—

Készára változatlan.

Felszámoló pénztintézet. A Fehérgyarmati Gazdasági Bank Rt. legutóbb tartott közgyűlésén egyhangu határozattal kimondotta a felszámolást. A felszámolást a Fehérgyarmati Takarékpénztár és a Népbank fogják lebonyolítani. Beavatott körökben úgy remélik, hogy a részvények teljes értéke megmenthető.

A hajduszovátai állatkiállítás. Vasárnap Hajduszovátban szép és nagy ünnepek között folyt le az állatdíjazás, amelyre igen sok gazda hajította föl állatát. A délben megtartott bírálat szerint a borjas tehének csoportjánál díjat nyertek a következők állatai: Bojtor László Földes, Antos János Földes, Kapus Bálint Hajduszovát, Nagy Lajos Hajduszovát, Boldog István Földes, Teleki Károly Tetétlen, Király Demeter Hajduszovát, Csordás Sándor Földes, Juhász Gyula Hajduszovát, Ványi Lajos Földes.

Három éves üszök csoportjánál díjat nyertek Szabó Mihály Földes, Biró Imre Földes,

des, Barta Sándor Tetétlen, Veres Imre Földes, Pécsi Lajos Földes, Domanik Károly Tetétlen, Solyom Károly Földes, Szabó Mihály.

A két éves üszök csoportjánál díjat nyertek: Sári Gábor Földes, Kiss Antal Hajduszovát, Szutor Dániel Tetétlen, Nyíró Mihály Földes, Somogyi Lajos és Márton Imre Földes.

Az egy éves üszöknél díjat nyertek Kiss Gábor Földes, Sájin Balázs Hajduszovát, Szabó Mihály Földes, Lengyel Sándor, K. Szutor Lajos Tetétlen, Török János Földes.

A díjazást fényes banket követte, amelyet nagy vendégszeretettel a szovátai gazdák és menyecskék szolgálták föl.

Fizetésektelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetésektelenségeket jelenti: Gorup Giovanni Fiume, Sámuel Lipót Brassó, Balázs Tamás Előszállás, Tarnóczky Antal Tiszafüred, Botto Kornél Debrecen.

Mérték utáni costümök

Bécsi és prágai műhelyben legutolsó divat szerinti kelmékből őszi ujdonságok ::

50

kor.-tól kezdve készülnek

Halmágyi divatházában.

TÖRVÉNYKEZÉS

§ Hat hónap egypár koronáért. (Esküdt-széki főtárgyalás.) Annak idején megirtuk a rablásnak a történetét, melyet Tisza Hegedüs István kőművessegéd követett el Stikk Ferenc szobafestősegéd ellen. A múlt év június havában, az éjjeli órákban Hegedüs meg támadta Stikket, leteperte ezt és három koronát tartalmazó pénztárcáját, valamint egy aranygyűrűjét elrabolta. Vádlott előbb azzal védekezett, hogy Szabó György nevű társával követte le a rablást, majd részegségét hozta fel mentségére. A nyomozás során azonban Szabó ártatlansága kiderült, a mai tárgyaláson pedig beigazolódott, hogy nem is volt részeg Hegedüs. Ezért az esküdtek igazmondása alapján a törvényszék hat havi börtönt mért a rablás miatt Hegedüs Istvánra. Aki nyimban megkezdte büntetését.

1730/1913. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreceni kir. járásbírósnak Sp. I. 1908/1913. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Engel Bernát és Társa budapesti bejegyzett cég részére 225 kor. 51 fill. tőke, ennek 1913. év június hó 20. napjától számítandó 5% kamatai és az eddig összesen 74 kor. 54. fill. perköltség erejéig 1913. évi július hó 23-án bíróság lefoglalt és 735 korona 40 fillerre becsült üzleti állványok, mérlegek, sertések és egyéb ingóságok 1913. évi szeptember hó 17-én délelőtt fél 12 óra-**kor** kezdetét veendő és a Homok-kertben, Szabó Kálmán-utcán a 14. számú háznál megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatok részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendel-
tetik.

Debrecen, 1913. évi augusztus hó 27-én.
Török Péter, bírói kiküldött.

Vieperitől

1913 szeptember 17.

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

7

!! MEGÉRKEZETT !!

MOSKOVITS JÓZSEF
 uri szabó divattermébe
 a legfinomabb angol
DIVAT SZÖVETEK
 városi újbérlőház 26. A nagy-
 érdemű urak pártfogá-
 sát kéri, tisztelettel:
MOSKOVITS JÓZSEF

Üzletem áthelyezése foly-
 tán a raktáron lévő áruk
 az alanti árjegyzék sze-
 rint olcsó szabott árak
 mellett szerezhetők be:

- Női felöltő színes, hosszú
8. — 9. — 10. kor.-tól
- Női felöltő sötétkék, hosszú
12. — 14. — 16. kor.-tól
- Női felöltő fekete, hosszú
14. — 15. — 18. kor.-tól
- Leánykabát hosszú, színes
8. — 9. — 10. kor.-tól
- Leánykabát hosszú, kék,
12. — 14. — 16. kor.-tól
- Leánykabát rövid, színes
4. — 5. — 6. kor.-tól
- Női costum színes, angol
18. — 20. — 24. kor.-tól
- Női costum színes, finom
35. — 40. — 45. kor.-tól
- Leánycostüm színes angolkelme
15. — 16. — 18. kor.-tól
- Gyermekgallérok 3—4 kor.-tól
- Pongyolák 6. kor.-tól
- Bluzok 3. kor.-tól

Tisztelettel

Halmágyi Sámuel

női és leány-
felöltők áruháza

Piac-utca 47,
:: a főpostával szemben. ::

Dongán és Somossy

Hajdúvármegye szállítói nagy áruházába

megérkeztek az őszi :: idény újdonságai ::

Kosztümelmék — Bluz- és Pongyolakelemék
 — Divatclymek — Flanellek — Velezek —
 Bársonyok. — Kész menyasszonyi kelengyék.
 Külön szőnyegosztály.

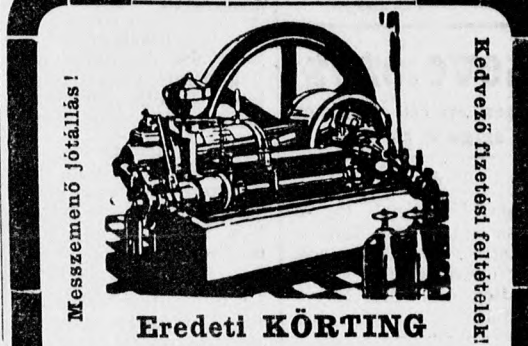
Aki jó péksüteményt és komlós házikenyeret

akar enni, az kérje a HOLSTEIN-féle gyártmányt.
Debreczen, Méliusz-tér 8. szám. Telefon 12—67.

Friedr. Mester intézete kereskedelem-tudo-
 mányi tanfolyamok részére. Az Európa
 határain túl ismert előbbi kereskedelmi aka-
 démia tulajdonosa, Leipzig. Ismertetéseket
 ingyen küld az igazgatóság.

Elismert legjobb motorok!

Eredeti KÖRTING DIESELMOTOROK

álló- és fekvőrendszer.
 Szívógáz és benzínmotorok. Benzín és nyers-
 olajos oséplógarnitúrák, magánjáróval is.
 Meglepő újdonságok! Nyersolajmotorok Meglepő újdonságok
 gyújtófej, vízbefecskendezés és kompresszor nélkül.
GELLÉRT IGNÁC és TÁRSA
 mérnöki iroda Budapest, V., Koháry-utca 4. sz.
 Saját érdekében kérjen ajánlatot!

Szülők figyelmébe!

A közeledő iskolaév alkalmából megtekintésre aján-
 lom legszebb kivitelű és legjobb anyagból készült

férfi-, fiu- és leánykaruháimat.

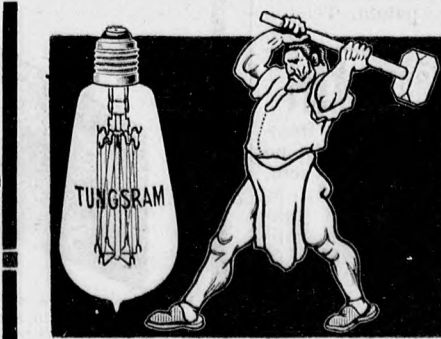
Az áruk kitűnő minősége által nagy megtakarítás
 érhető el.

NEUMANN M.

cs. és kir. udvari kamarai szállító
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 51. SZÁM.

Ne fogadjon el MÁS lámpát, mint

„TUNGSRAM“ főlírású VALÓDI DROTLÁMPÁT.

Hazai gyártmány! Óvakodjunk utáztatoktól!

Tíz szóig 50 fillér, azontul minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér. ::

APRÓ HIRDETÉSEK

Vastag betűből szedett minden szó 10 fillér. Apróhirdetések előre fizetendők.

Videkről
apróhirdetéseket legelőszőbb postautalvánnyal feladni. Az apróhirdetés szövege a postautalvány szelvényén elfér. — Zárt levélben is lehet; akkor a hirdetés ára levélbélyegen csatolandó.

Apróhirdetésre
telefonon felvilágosításra nem szolgálunk.

Jelígés leveleket
csakis kell igazolás ellenében ad ki a kiadó hivatal.

A Debreceni Független Ujság
telefon számai:
Szerkesztőség 3-39
Kiadóhivatal 3-39 és 18
Nyomda 18

Levelezés
Jelígés levélnél a hirdetés száma is kériatik.

Édes,
drága Unokám! Ugy-e fogsz sokat gondolni a Töksire? Számítatlan sok forró csókot küld a szeretettel ölel érte Nagymamád. 139

Kérem
azon élemedett dohánygyári munkásnőt, kit hétfőn este eszemmel s gondolatolvasással, oly jó kedvre derítettem, tudassa, hogy intinsebb ismeretség lehetséges-e? Választ, nagyon türelmetlenül „Patent lélek” jelígre várak a kiadóhivatalba. 138

Jaj de jó
lenne magával lenni, ha marább telnék az idő, de ami késik nem mulik. Üdv. a régítől. 108

Vadvirág
jelígre levél van a kiadóhivatalban. 141

17 éves
baba arcú, finom lelkű leányka, levelezni óhajt intelligens uri fiuval. Levelek „Csak bajszatlan” jelígre a kiadóhivatalba küldendők. 140

Kávé 20,
Kellemes leány, Peturban, Titoktartás, Pali, Nem bánja meg, Nem minden-napi, Holnadután, Boldogság, jelígre levelek vannak a kiadóhivatalban. A tévedések elkerülése végett kérjük e jelíges leveleket a jelzés napján átvenni. 131

Keresek
barátnőt, kívül közelebbi megismerkedés után esetleg házasságra is lépnek. 40 éves díjok vagyok, van azonban nyugdíjam is. „Vasutas 40” jelígre leveleket a kiadóhivatalba kérek. 134

Pompador.
Mégis csak jobb úgy, mint ahogy volt. Kellemes és szellemes, amellett végtelen jóleső beszélgetések fűszerezték a pompás levegőt. Mindenki meg volt elégedve? Azt hiszem később esett meg a csorba. Louis. 132

Béla
gyere haza, mindent elrendezek, nem lesz semmi baj, már beszéltem az öreggel, nem vonakodik. Várlak csütörtökön. Levél is megy. J. 133

EGYEDÜL ÁLLÓ
árva, 75.000 korona készpénzhozománnyal, és teljesen független orosz hölgy, 150.000 korona vagyonnal, sürgősen férjhez mennének. Csakis komoly szándékuak, vagyon, válás mellékes, jelentkezzenek: **Hymen, Berlin, Elisabethstrasse 66.** 2018

Értéktelenség
látszó szerelmes leveleket megtaláltam, botitékba tettem, a kiadóhivatalban átvehető. Jutalmat nem fogadom el. N. József. 136

Lakás

Utcai lakás
két szoba előszoba mellékhelyiségekkel nov. 1-re kiadó. Lorántffy-utca 1. szám alatt. 2 44

Lakatos-
vagy asztalosműhelynek való helyiség és egy szoba kiadó. Széchenyi-utca 44. szám. 727

Miklós-
utcai 21 szám alatt egy nagyobb udvari lakás azonnal, vagy november 1-re kiadó. Irodának is nagyon alkalmas. 836

Modern
3 szobás utcai lakás kiadó elköltözés miatt azonnal. Rakovszky-u. 3. sz. 124

Széchenyi-
utca 5. sz. alatt kiadó 3 szobás lakás. 116

Értesítés !!

Van szerencsém a n. é. vadászközönség b. tudomására hozni, hogy Piac-utca 75. szám alatt levő fegyverműves műhelyemet, mely 1899. év óta fentáll, **Piac-u. 52. sz. alá helyeztem át,** hol minden e szakmába vágó munkátszakszerűen, pontosan és jutányos ár mellett készítek. A n. é. vadászközönség b. pártfogását kérve 1973

SKOTH SÁNDOR
fegyverműves
Debreczen, Piac-u. 52. sz., az udvarban, megyeház mellett.

Üzlet

CIRIN
parket és linoleum ke-nőcs kefévelés nélkül fényes és sikos. Aparkettet szép világosan tartja. — Kapható a DEUTSCH-üzletekben. 13

VÁLÓDI
édes, nemes szegedi paprikakülönlegességek óriási raktára Lindenfeld J. Jenő fűszer-, gyarmat-áru nagykereskedésében, pénzügyi palota. Telefon 79. sz. 1755

Tankönyvekért

fél árnal többet ne fizessen senki, bekötésért ne fizessen egy fillért sem, mert az összes fiu- és leányiskolai elírt tankönyvek fél áron kapható **Harmathynál,** Fűvészkert-utca 14. (Püspöki palotához 5-ik ház) Minden osztály könyvre egy gyönyörű tanári zseb könyv gratis. Rajzkörzők, vonalzó, könyvtartók leszállított áron. Tessék meggyőződni! 1974

Különte

Mig a készlet tart
az új Béka áruházban Piac- és Hatvan-utca sarkán legújabb faconis selyem bluzok 19 korona. Szövet emamin és batizt bluzok 5 korona, 1 vég angol vászon finom szálú 11 korona, egy kész rumburgi lepedő varrás nélkül 2-40 korona, szövet maradékok 140 cm széles 3 korona. Férfi ingek és fehérművek remek választékban. Fiu és leánykaruhák remek választékban. Csekély bevásárlásnál sok pénzt takaríthat meg a Béka áruházban. 1715

Maison Biró
angol női szabó Szalonját, mely 8 évig Budapesten létezett, Debreczenben Deák Ferencz-utca 13. szám alá helyezte át. Mérték után készit finom szövetből selyem bélésű. Kosztümöt 90 koronáért, raglánt 70 koronáért, plüss kabátot és színházi köpenyt 100 koronáért. Hölgyek által hozott kelméből hazont 40 koronáért. — Elsőrendű munka. 2217

VIZVEZETÉK,
csatornázás, központi fűtéseket szakszerű kivitelben jóállás mellett. Tervrajzot és költségvetést díjtalanul készítek. Házak évi jókarban tartását csekély díjazásért vállalom. **Gyenes Antal,** Miklós-utca 29. sz. Telefon 379. 34

Kosztot
és teljes ellátást kaphat 2-3 tanuló, egyedül álló özvegyasszonynál, kinek szép lakása van. Gyermekekre nagy gondot tud fordítani. Czim Kleinné, Aranyjános-utca 16. szám. 880

ó
házi koszt bent kosztolásra magányos fiatal ember részére olcsón kapható. Czim a kiadóhivatalban. 918

Mes Dames:
Egyszeri próba meggyőzi, hogy szeplőt, májfótot, pattanást, vimmedlilt, minden bőrruhságot az országghírű ártalmatlan, **Matild arczkenőcs, krém és szappan** okvetlen elműlasztja. Ha nem, árát minden kibeszélés nélkül visszadom. Semmi rizikó, próbálja meg. Kapható minden gyógyszer-tárban és drogeriában. Főraktárak: **Józsa és Jóna** és Tóth Béla utóda **Kubek** Tiszapalota. 2164

Elvállalok
1 vagy 2 gyermeket teljes ellátásra. Boldogfalva-u. 8. szám. 109

Német
órát vennék. Cim a kiadóhivatalban 125

Püspökladányban a Royal-szállodában
minden időben kényelmes szobák, meleg és hideg ételk kaphatók. Mérsékelt árak, pontos kiszolgálás. **Csongó a kapunál.** A n. é. utazó közönség becses pártfogását kéri: **Szántó Márton,** tulajdonos. 1801

Állás

Francia
nyelvmentert keresek — szeptember 1-étől. Czim a kiadóhivatalban. 824

Czimbalmot
tanit előkelő tanárnő, kitűnő módszer szerint. Csak még néhány szabad órája van. Cim a kiadóhivatalban. 959

Kimerő
forgalmasabb utcáson lévő italüzletben, amely kisvendéglővel van összeköttetésben, keresetk. Ajánlatokat „Bodega”, cim a kiadóhivatalba kérek. 2221

Sok pénzt
kereshet megbízásom által. Vörösmarty-utca 10. sz. 118

Sok mellék-
keresetre tisztességes ember felvétetik. Pick építész. Vörösmarty-utca 10. sz. 127

Kalap-

tisztítóműhely
Arany János-utca 5.
Női és férfi kalapok tisztítási és vasalási elvállalok. **BELICZAY L. kalapos.**

Adás-vétel

Eladó
zongora teljesen jó állapotban olcsón. Somos Imréné, Hajduböszörményben. 130

Grammofon
eladó. Széchenyi-utca 11 szám. 107

Eladó
íróasztal. Hajnal-u. 1 sz. 120

Jókarban
lévő boros hordók eladók. Verbőczy-u. 12. sz. ház-mesternél. 121

Iskolaöltönyök

leszállított árban
Grünfeld Adolf és Társa
férfi-, fiu- és gyermekruha-üzletében
Debreczen, Kistemplom mellett,
sarok bolt, kaphatók.

Telefon 945. :: Telefon 945.
Tüzifa, köszén
igen olcsón beszerezhető
SZÜGYINÉL, (Hungária-malom mellett.)
Ugyanott 2 és 3 méteres akácfa olcsón kaphatók.

VIKTORIA PENSIO

BUDAPEST :: VII., Miksa-u. 9.
TELEFON 97-60.
Kényelmes, tiszta szobák.
Kitűnő i z l e t e s konyha.
!! Mérsékelt szolid árak !!

Valódi védjegyü **Őszi trágyázás!**

Stern Marke

Garant reine gemahltes
STERN MARKE
Thomasschlacke

Thomassalak

a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya!
Óvakodjunk a hamisításoktól!
Csak akkor valódi, ha ily zsákban van és eredeti ólomzár van rajta.
Minden zsák tartalomjegyzékkel van ellátva!

KALMÁR VILMOS
Thomasphosphatfabriken Berlin vezérképviselője
Budapest, VI., Andrássy-ut 49. sz.
Raktár Debreczenben: Kontsek Gézánál.
Különösen a jelenlegi rendkívül olcsó árakra figyelmeztetjük a vásárlókat!

Van szerencsém a n. é. vadászközönség szives tudomására hozni, hogy az új angol villanyerőre berendezett automatikusan működő löporadagoló-géptünk, amelyen az osztrák-magyar füstnélküli löport ezredgramm pontossággal le-mérhetjük, megérkezett. Füstnélküli töltények száza kemény seréttel és kátránytelemezis fojtással 16-os K 13-— 12-ös K 15-—. Töltények megvétel telefonunk után megrendelhetők és postán is szállíthatók lesznek. **Telefonszám: 12-69.** Kiváló tisztelettel!

Ladányi József és Társa Debreczen, Piac-utca 83. sz., a Royal-szállóval szemben.